UZNESENIE EURÓPSKEHO PARLAMENTU (EÚ) 2023/1875

z 10. mája 2023

s poznámkami, ktoré je neoddeliteľnou súčasťou rozhodnutia o absolutóriu za plnenie rozpočtu Európskej environmentálnej agentúry (EEA) za rozpočtový rok 2021

EURÓPSKY PARLAMENT,

— so zreteľom na svoje rozhodnutie o absolutóriu za plnenie rozpočtu Európskej environmentálnej agentúry za rozpočtový rok 2021,

— so zreteľom na článok 100 a prílohu V k rokovaciemu poriadku,

— so zreteľom na stanovisko Výboru pre životné prostredie, verejné zdravie a bezpečnosť potravín,

— so zreteľom na správu Výboru pre kontrolu rozpočtu (A9-0143/2023),

A. keďže podľa výkazu príjmov a výdavkov ([1]) bol konečný rozpočet Európskej environmentálnej agentúry (ďalej len „agentúra“) za rozpočtový rok 2021 na úrovni 64 867 177 EUR, čo v porovnaní s rokom 2020 predstavuje pokles o 27,64 %; keďže rozpočet agentúry pochádza najmä z rozpočtu Únie a príspevku štátov EZVO (79,26 %) a z príspevkov podľa osobitných dohôd (20,73 %), najmä pre program Copernicus;

B. keďže Dvor audítorov vo svojej správe o overení ročnej účtovnej závierky agentúry za rozpočtový rok 2021 (ďalej len „správa Dvora audítorov“) uvádza, že získal primeranú istotu o tom, že ročná účtovná závierka agentúry je spoľahlivá a že príslušné operácie sú zákonné a správne;

Rozpočtové a finančné riadenie

1. s uspokojením konštatuje, že úsilie o monitorovanie rozpočtu v priebehu rozpočtového roka 2021 prinieslo mieru jeho plnenia na úrovni 100 % viazaných rozpočtových prostriedkov v bežnom roku, čo v porovnaní s rokom 2020 predstavuje mierne zvýšenie o 0,04 %; konštatuje, že miera plnenia platobných rozpočtových prostriedkov v bežnom roku bola 84,90 %, čo v porovnaní s predchádzajúcim rokom predstavuje zníženie o 1,18 %;

Výkonnosť

2. berie na vedomie dosiahnuté výsledky agentúry v oblasti biodiverzity a ekosystémov, zmierňovania zmeny klímy a adaptácie na ňu, ľudského zdravia a životného prostredia, obehového hospodárstva a využívania zdrojov, trendov v oblasti udržateľnosti, vyhliadok a reakcií, a najmä v súvislosti so špecifickým cieľom poskytnúť hodnotenia a ukazovatele na podporu ambícií Únie v oblasti udržateľnosti; okrem toho konštatuje, že rok 2021 bol prvým rokom vykonávania stratégie EEA-Eionet na roky 2021 – 2030, ktorá je v súlade s politickými prioritami Únie;

3. zdôrazňuje, že agentúra poskytuje spoľahlivé nezávislé informácie o životnom prostredí; oceňuje kvalitu jej výstupov zverejnených v roku 2021, napríklad spustenie nástroja MapMyTree v súvislosti so záväzkom stratégie EÚ v oblasti biodiverzity vysadiť tri miliardy stromov, podporu rokovaniam o európskom právnom predpise v oblasti klímy a zriadenie Európskej vedeckej poradnej rady pre zmenu klímy a spustenie nového webového portálu na podporu podávania správ o hluku;

4. konštatuje, že agentúra používa kľúčové ukazovatele výkonnosti (KPI) zamerané okrem iného na kvantitatívne monitorovanie výkonnosti agentúry v súvislosti s plánovaním jej operatívnej práce, plnením ročného pracovného programu a riadením finančných a ľudských zdrojov; berie na vedomie najmä mieru plnenia rozpočtu na úrovni 89 % dosiahnutú v roku 2021, pokiaľ ide o kľúčové správy a posúdenia, ktorá bola mierne pod cieľovou hodnotou, a mieru plnenia rozpočtu na úrovni 95,2 % meranú ako percentuálny podiel platieb vykonaných v zákonnej/zmluvnej lehote; oceňuje, že boli splnené KPI a skutočnosť, že agentúra upozornila na opatrenia, ktoré môžu zlepšiť efektívnosť a účinnosť práce agentúry; odporúča však, aby agentúra vzala na vedomie ukazovatele, ktoré sa zatiaľ nedosiahli alebo pri ktorých plnení zaostáva;

([1]) Ú. v. EÚ C 141, 29.3.2022, s. 12.

5. konštatuje, že v roku 2021 agentúra pokračovala v účinnej spolupráci so sieťou Eionet, inštitúciami Únie, ako aj s globálnymi aktérmi; s uznaním berie na vedomie kľúčovú úlohu, ktorú agentúra zohrala pri podpore opatrení v oblasti životného prostredia a klímy, ktorými sa vykonávajú politiky Únie, Európska zelená dohoda a návrh ôsmeho environmentálneho akčného programu („8. EAP“);

6. pripomína, že agentúra začala v roku 2021 vykonávať nové úlohy na podporu plnenia ambícií Únie v oblasti životného prostredia v rámci Európskej zelenej dohody a 8. EAP, čím prispieva aj ku globálnym záväzkom Únie, a tým posilňuje svoje postavenie ako hlavného zdroja informácií o životnom prostredí relevantných z hľadiska politiky;

Personálna politika

7. konštatuje, že k 31. decembru 2021 bol plán pracovných miest naplnený na 99,28 %, pričom zo 140 pracovných miest povolených v rámci rozpočtu Únie (v porovnaní so 130 schválenými pracovnými miestami v roku 2020) boli vymenovaní 3 stáli úradníci a 136 dočasných zamestnancov; konštatuje, že okrem toho v roku 2021 pre agentúru pracovalo 79 zmluvných zamestnancov a 18 vyslaných národných expertov; zastáva názor, že v záujme riadneho plnenia úloh na ceste Únie ku klimatickej neutralite, obehovému hospodárstvu a obnove prírody by sa mal počet zamestnancov agentúry v nadchádzajúcich rokoch zvýšiť; pripomína, že podľa návrhu nariadenia o obnove prírody, ktorý predložila Komisia, len na monitorovanie cieľov tohto budúceho nariadenia bude potrebných 12 ďalších pracovných miest; poukazuje na to, že tvorcovia politík sa pri vykonávaní reforiem potrebných na dosiahnutie klimaticky neutrálnej budúcnosti spoliehajú na odborné znalosti a podporu z agentúry; vyzýva preto agentúru a Komisiu, aby v tejto súvislosti vyhodnotili možnosti a podali správu orgánu udeľujúcemu absolutórium; zdôrazňuje, že neprimerané zdroje pre agentúru môžu oslabiť schopnosť inštitúcií plniť záväzky v súvislosti s Európskou zelenou dohodou;

8. so znepokojením berie na vedomie rodovú nerovnováhu medzi členmi vrcholového manažmentu agentúry, keďže 6 z 9 (67 %) sú muži; berie na vedomie rodovú rovnováhu medzi členmi správnej rady agentúry, pričom 18 z 38 členov (47 %) sú muži; berie na vedomie rodovú rovnováhu medzi zamestnancami agentúry celkovo, pričom 112 z 206 zamestnancov (54 %) sú ženy; vyzýva agentúru, aby čo najskôr prijala konkrétne opatrenia na zvýšenie rodovej rovnováhy na všetkých úrovniach hierarchie agentúry a podala o tom správu orgánu udeľujúcemu absolutórium;

9. na základe opatrení prijatých v nadväznosti na správu o absolutóriu za rok 2020 konštatuje, že pokiaľ ide o personálnu politiku, agentúra vypracovala viacročnú rámcovú politiku v oblasti ľudských zdrojov zosúladenú so stratégiou EEA-Eionet na roky 2021 – 2030, ktorá sa zameriava na päť hlavných oblastí; okrem toho konštatuje, že agentúra má koordinátora pre dobré podmienky;

10. na základe opatrení prijatých v nadväznosti na správu o absolutóriu za rok 2020 konštatuje, že pokiaľ ide o právne predpisy v oblasti udržateľného financovania, agentúra pridelila v roku 2021 jedného dodatočného dočasného zamestnanca na prácu v oblasti udržateľného financovania a že toto pracovné miesto bolo naplánované na obdobie troch rokov vo finančnom výkaze, pričom po tomto dátume agentúra nebude schopná pokračovať v týchto podporných úlohách na súčasnej úrovni;

11. konštatuje, že agentúra naďalej informuje Komisiu o svojom posúdení potrieb v oblasti zdrojov; ďalej konštatuje, že po diskusii s Komisiou budú nové právne predpisy zahŕňať podporné funkcie a že agentúra sa domnieva, že dodatočné podporné miesto v súvislosti s budúcim nariadením o právnych predpisoch o obnove prírody nebude postačovať;

12. s uspokojením konštatuje, že agentúra má politiku v oblasti ochrany ľudskej dôstojnosti a predchádzania psychickému a sexuálnemu obťažovaniu, ktorá je okrem iného podporená kurzom elektronického vzdelávania o etike a integrite; konštatuje, že agentúra poskytuje sieť dôverných poradcov a praktické informácie o tom, ako nahlasovať údajné obťažovanie a kontaktovať dôverného poradcu na svojom intranete;

13. pripomína, že je dôležité vypracovať dlhodobú politiku ľudských zdrojov v oblasti rovnováhy medzi pracovným a súkromným životom, celoživotného kariérneho poradenstva a ponuky špecifických možností odbornej prípravy na kariérny rozvoj, rodovej rovnováhy na všetkých personálnych úrovniach, telepráce, práva na odpojenie sa, zlepšenia geografickej rovnováhy s cieľom mať primerané zastúpenie zo všetkých členských štátov a náboru a integrácie osôb so zdravotným postihnutím, ako aj zabezpečiť, aby sa s nimi zaobchádzalo rovnako a aby sa široko podporovali príležitosti pre nich;

Verejné obstarávanie

14. konštatuje, že agentúra naďalej aktívne vykonáva spoločné postupy verejného obstarávania s Komisiou prostredníctvom rámcových zmlúv a využíva rôzne systémy a útvary Komisie;

15. na základe správy Dvora audítorov konštatuje, že agentúra zmenila rámcovú zmluvu o poskytovaní služieb v oblasti opráv a údržby zdvojnásobením pôvodného maximálneho rozpočtu z 500 000 EUR na 1 000 000, a že použitým odôvodnením bola výnimka uplatniteľná na rokovacie konania bez predchádzajúceho zverejnenia, pre ktoré neboli splnené podmienky, a že okrem toho neboli splnené podmienky nariadenia o rozpočtových pravidlách, ktoré umožňujú zmenu zmlúv bez nového postupu verejného obstarávania; so znepokojením berie na vedomie, že Dvor audítorov považuje túto zmenu za nelegitímnu; okrem toho konštatuje, že v roku 2021 neboli uskutočnené žiadne súvisiace platby;

16. pripomína význam toho, aby sa pri každom postupe verejného obstarávania zabezpečila spravodlivá hospodárska súťaž medzi uchádzačmi a obstaral tovar a služby za najlepšiu cenu pri dodržaní zásad transparentnosti, proporcionality, rovnakého zaobchádzania a nediskriminácie; žiada, aby sa zaviedli IT nástroje elektronického obstarávania vyvinuté Komisiou; požaduje aktualizované objasnenie postupov a vzorov v usmerneniach pre verejné obstarávanie; so znepokojením berie na vedomie pripomienku Dvora audítorov týkajúcu sa nedostatkov vo verejnom obstarávaní, ktoré narastajú a zostávajú najväčším zdrojom neoprávnených platieb pre väčšinu agentúr Únie;

Prevencia a riešenie konfliktov záujmov a transparentnosť

17. berie na vedomie existujúce opatrenia a prebiehajúce úsilie agentúry zamerané na prevenciu a riadenie konfliktov záujmov a na zabezpečenie ochrany oznamovateľov protispoločenskej činnosti; konštatuje, že v roku 2021 neboli žiadne otvorené, uzavreté ani prebiehajúce prípady oznamovania protispoločenskej činnosti; konštatuje, že v roku 2021 neboli nahlásené žiadne prípady konfliktu záujmov;

18. na základe opatrení nadväzujúcich na správu o absolutóriu za rok 2020 konštatuje, že agentúra naďalej sleduje predložené životopisy a vyhlásenia o záujmoch, a pripomína členom správnej rady, aby ich predložili dobrovoľne, ak ich zatiaľ nepredložili;

19. trvá na tom, že treba zaviesť systematickejšie pravidlá transparentnosti, nezlučiteľnosti, konfliktov záujmov, nezákonného lobingu a javu otáčavých dverí; vyzýva agentúru, aby posilnila svoje mechanizmy vnútornej kontroly a zriadila vnútorný protikorupčný mechanizmus;

Vnútorná kontrola

20. berie na vedomie štrukturálnu zmenu, ktorá nasledovala po začatí projektu „Pracovisko budúcnosti“; berie na vedomie prípravu projektu na zlepšenie systému riadenia kvality s cieľom napraviť zistené nedostatky, ako je len čiastočný súlad v rámcových zložkách kontrolného prostredia, kontrolných činností a informácií a komunikácie;

21. so znepokojením konštatuje na základe správy Dvora audítorov, že rámcová zmluva o poskytovaní služieb jedálne a stravovacích služieb v priestoroch agentúry bola dvakrát predĺžená, že pri prvom predĺžení agentúra nepredložila oznámenie o výnimke, čo nie je v súlade s normami vnútornej kontroly agentúry, ktoré vyžadujú, aby všetky odchýlky boli zdokumentované, odôvodnené a schválené; ďalej so znepokojením konštatuje, že pokiaľ ide o druhé predĺženie, agentúra vypracovala oznámenie o výnimke do spisu, ale nezaznamenala ju v centrálnom registri výnimiek; berie na vedomie odpoveď agentúry, že pandémia ochorenia COVID-19 bránila plánovaniu a vyhláseniu výzvy na predkladanie ponúk na novú rámcovú zmluvu o poskytovaní služieb; vyzýva agentúru, aby v tejto súvislosti posilnila svoj systém vnútornej kontroly;

22. zo správy Dvora audítorov berie na vedomie, že v zmluve o poskytovaní podporných služieb geografického informačného systému použila agentúra dodatok k zmluve s cieľom predĺžiť poskytovanie služieb o jeden mesiac, a to od 28. februára 2021 do 31. marca 2021; so znepokojením konštatuje, že dodatok nadobudol platnosť až 22. marca 2021, keď ho podpísali obe zmluvné strany, a teda 22 dní sa služby poskytovali v skutočnosti bez zmluvy; konštatuje, že hoci agentúra túto skutočnosť zistila, nevyplnila oznámenie o výnimke; berie na vedomie potvrdenie agentúry, že k oneskoreniu došlo nedopatrením; víta odpoveď agentúry, že posilní svoje kontroly a postupy, s cieľom znížiť riziko oneskorenia pri uzatváraní predĺžení zmlúv a zabezpečiť, aby sa v prípade neúmyselného porušenia nariadenia o rozpočtových pravidlách podávali oznámenia o výnimkách;

23. na základe správy Dvora audítorov konštatuje, že na základe rámcovej zmluvy o poskytovaní IT služieb agentúra zaplatila v rámci samostatného pracovného balíka doplnkové služby vo výške 25 000 EUR bez toho, aby najprv overila, ktoré konkrétne profily a denné sadzby dodávateľ skutočne uplatnil pri poskytovaní a fakturácii služieb; na základe odpovede agentúry konštatuje, že prijala opatrenia na odstránenie obáv Dvora audítorov v súvislosti s budúcimi zákazkami;

24. pripomína, že je dôležité posilniť systémy riadenia a kontroly s cieľom zabezpečiť riadne fungovanie agentúry; dôrazne trvá na potrebe účinných systémov riadenia a kontroly, aby sa predišlo možným konfliktom záujmov, chýbajúcim kontrolám *ex ante*/*ex post*, nedostatočnému riadeniu rozpočtových a právnych záväzkov a neoznamovaniu skutočností do registra výnimiek;

Digitalizácia a zelená transformácia

25. s uznaním konštatuje, že agentúra prijala v apríli 2021 rámec digitalizácie EEA-Eionet, pričom vykonala niekoľko kľúčových činností, ako sú modernizácia dátovej infraštruktúry agentúry a začatie projektov skúmajúcich využitie umelej inteligencie; víta skutočnosť, že agentúra v roku 2021 spustila niekoľko nových digitálnych a vedomostných produktov vrátane Európskeho strediska pre monitorovanie klímy a zdravia a Európskeho prieskumu údajov o klíme v rámci platformy Climate-ADAPT a interaktívnych webových správ o kvalite ovzdušia a klimatických nebezpečenstvách;

26. v súvislosti s IT sieťou agentúry a prostredím kybernetických hrozieb konštatuje, že agentúra zaviedla v kanceláriách tzv. modré/zelené siete, pričom zelená sieť predstavuje oddelenie prenosných počítačov zamestnancov od všetkých vnútorných systémov a modrá sieť je určená pre prenosné počítače, ktoré ešte nemožno izolovať a sú obmedzené z hľadiska dostupného softvéru;

27. berie na vedomie systém environmentálneho manažérstva agentúry a záväzok agentúry stať sa klimaticky neutrálnou organizáciou; konštatuje, že agentúra v roku 2021 zadala vypracovanie štúdie s cieľom identifikovať uskutočniteľné opatrenia na zníženie emisií skleníkových plynov agentúry a pomôcť dosiahnuť klimatickú neutralitu do roku 2030;

28. pripomína dôležitosť zvýšenia digitalizácie agentúry, pokiaľ ide o jej vnútornú prevádzku a riadenie, ale aj zámer urýchliť digitalizáciu postupov; zdôrazňuje, že je potrebné, aby bola agentúra v tejto súvislosti naďalej aktívna s cieľom zabrániť digitálnej priepasti medzi agentúrami Únie; upozorňuje však na potrebu prijať všetky potrebné bezpečnostné opatrenia, aby sa predišlo akémukoľvek ohrozeniu online bezpečnosti spracúvaných informácií;

29. nabáda agentúru, aby úzko spolupracovala s Agentúrou Európskej únie pre kybernetickú bezpečnosť (ENISA) a tímom reakcie na núdzové počítačové situácie v európskych inštitúciách, orgánoch a agentúrach (tímom CERT-EU), aby pravidelne posudzovala riziká svojej IT infraštruktúry a zabezpečila pravidelné vykonávanie auditov a testov svojej kybernetickej obrany; navrhuje, aby sa pravidelne aktualizované programy odbornej prípravy v oblasti kybernetickej bezpečnosti ponúkali všetkým zamestnancom agentúry vrátane manažmentu; vyzýva agentúru, aby urýchlene vypracovala svoju politiku v oblasti kybernetickej bezpečnosti, predložila ju do 31. decembra 2023 a aby o tom informovala orgán udeľujúci absolutórium;

Kontinuita činností počas krízy spôsobenej ochorením COVID-19

30. konštatuje, že agentúra v reakcii na obmedzenia súvisiace s pandémiou zaviedla nábor online s podporou zavedenia platformy na prijímanie zamestnancov Systal, čo agentúre umožnilo dokončiť v roku 2020 a 2021 veľký počet náborov zamestnancov a na konci oboch uvedených rokov zachovať nízku mieru voľných pracovných miest;

31. víta, že napriek prebiehajúcej pandémii ochorenia COVID-19 agentúra vykonávala v roku 2021 svoju prácu naďalej efektívne, flexibilne a bez zbytočného odkladu; nabáda agentúru, aby využívala skúsenosti s prácou na diaľku a hybridnou prácou s cieľom lepšie organizovať stretnutia a úlohy, ktoré by sa v budúcnosti mohli vykonávať efektívnejšie na diaľku než osobne;

32. konštatuje, že agentúra začala v roku 2021 vykonávať základné opatrenia kybernetickej bezpečnosti v očakávaní nariadenia, ktorým sa ustanovujú opatrenia týkajúce sa kybernetickej bezpečnosti v inštitúciách, orgánoch, úradoch a agentúrach Únie (ďalej len „nariadenie o kybernetickej bezpečnosti“), ako aj uplatňovať prístup nulovej dôvery a viacfaktorovú autentifikáciu pre všetky interné služby, a že administrátorské práva v oblasti IT boli preskúmané a obmedzené na minimum;

Ďalšie pripomienky

33. konštatuje, že v roku 2021 agentúra spustila viacročný, viaczložkový projekt s cieľom zefektívniť svoju online prítomnosť v nadchádzajúcich rokoch, vypracovať prísnejšie politiky týkajúce sa webového obsahu na všetkých platformách agentúry a zaviesť lepšiu navigačnú logiku; konštatuje, že nové webové sídlo spoločnosti bude v súlade s usmerneniami pre prístupnosť WCAG 2.1;

34. pripomína, že je dôležité dostatočne informovať verejnosť o rizikách nečinnosti v oblasti boja proti zmene klímy a adaptácie na ňu, víta v tejto súvislosti komunikačnú činnosť agentúry, či už ide o audiovizuálny obsah, online diskusie, každoročnú súťaž fotografií alebo miestne komunikačné činnosti, a vyzýva agentúru, aby aj v nadchádzajúcom období túto svoju činnosť rozvíjala a podľa možnosti zintenzívnila;

35. konštatuje, že agentúra predsedala sieti agentúr EÚ (EUAN) vrátane väčšiny jej podsietí v súlade s prioritami Únie v oblasti digitalizácie, ekologizácie odolnosti a obnovy, pričom okrem iného pracovala na udržaní ekologizačnej transformácie, čím prispela k ekologizácii administratívy EUAN;

36. vyzýva agentúru, aby naďalej rozvíjala svoje synergie (napríklad v oblasti ľudských zdrojov, správy budov, IT služieb a bezpečnosti) a posilnila svoju spoluprácu, výmenu osvedčených postupov a diskusiu o oblastiach spoločného záujmu s ostatnými agentúrami Únie s cieľom zvýšiť efektívnosť;

37. pokiaľ ide o ďalšie poznámky horizontálnej povahy, ktoré sú súčasťou rozhodnutia o absolutóriu, odvoláva sa na svoje uznesenie z 10. mája 2023 ([2]) o výkonnosti, finančnom riadení a kontrole agentúr.

([2]) Prijaté texty, P9_TA(2023)0190.